

Skeptisk til ny Riksveg 4-innkjøring

GJØVIK
NVE synes de foreløpige planene for ny innkjøring fra RV4 er en dårlig løsning både for Hunnselva og Gjøvik.

Kristin Stavik Moshagen

Statens vegvesen jobber med å finne en alternativ innkjøring til Gjøvik sentrum ved Hunton, og Norges vassdrags- og energiverk (NVE) har i en e-post til vegvese-

net gitt en foreløpig vurdering av planene basert på en grovskisse.

Planen det jobbes med, er å lage en innkjøring over Hunnselva forbi Hunton og i retning Brenneriet. NVE skriver at arealet er svært begrenset.

– Med tanke på bevaring av miljøverdier i vassdraget, samt vassdragstekniske hensyn, er det ikke gunstig å legge en vegløsning i dette området, skriver senioringeniør Kristin Hasle Haslestad.

Videre listes det opp en rekke forhold som må følges opp og ivaretas i det videre arbeidet. NVE mener pilarer i elva bør «absolutt unngås» på grunn av fare for flom og propp under en isgang, lysåpning må kunne ta unna for en 200-års flom, brukonstruksjon må konstrueres for å tåle isganger, biotiltak/ tiltaksprogram må ivaretas. NVE skriver at det for fisken neppe er gunstig å legge lokk oppå elva.

– I utgangspunktet synes vi ikke en slik løsning er noen god løsning verken for elva eller byen. Trolig vil konstruksjonen anlegges ganske høyt over elva for ikke å hindre isgang. Dette vil ha effekter ut over våre ansvarsområder, slik som bymiljø og estetikk, skriver Haslestad.

Videre er NVE opptatt av at man må legge inn alle planlagte tiltak i Hunnselva som veger, tiltak ved Farverikvartalet og terskler/

steingrunder/murer/trappe i en ny vannlinjeberegning for å se på de totale konsekvensene ved ulike løsninger. NVE påpeker dessuten at Tiltaksprogrammet for Hunnselva skal starte opp snart, og at det ikke er ønskelig med nye tiltak som kan forringe effekten av disse tiltakene.

NY HELSEUNDERSØKELSE

Forsker på aldri

GJØVIK
Hva får opplendinger til å bevare god helse etter fylte 50 år? Det vil forskerne prøve å finne ut, med assistanse av 3.-års sykepleierstudenter ved Høgskolen i Gjøvik (HiG).

Trude G. Dale

Mandag fikk en gruppe sykepleierstudenter ved HiG opplæring i hvordan intervjuer og tester skal foretas. Senere denne måneden starter et forstudie med 28 testpersoner og neste år starter undersøkelsen for fullt.

Nyttige opplysninger

– Jeg håper helseundersøkelsen vil gi politikerne mange nyttige opplysninger om hva som bidrar til god helse i voksen alder, sier professor og helseforsker Vegard Skirbekk ved Nasjonalt folkehelseinstitutt.

Han opplyser at en tilsvarende undersøkelse («Share») er gjennomført i 19 andre europeiske land og i flere andre land over hele verden. Nå er turen kommet til Norge, og Oppland er det første fylket som deltar.

Unikt helseregister

– Undersøkelsen vil bidra til at Oppland får et av verdens beste helseregistre, hevder forskerne. De minner om at Oppland dessuten har et solid forsprang innen livsløpsforskning på grunn av Opplandsundersøkelsen som startet for 40 år siden. Hele 90 prosent av befolkningen i aldersgruppen 35-50 år deltok i undersøkelsen som strakk seg over en 15-årsperiode.

– Dataene fra Opplandsundersøkelsen ligger fortsatt lagret hos Folkehelseinstituttet. Det vil være svært interessant å sammenligne disse med de nye helsedataene som nå skal samles inn i Oppland fylke, sier Heine Strand, forsker ved Folkehelseinstituttet.

Gripestyrke og ganghastighet

Vegard Skirbekk håper sykepleierstudentene på Gjøvik kan intervjuer og teste omlag 1500 personer i året over flere år. Omfanget på prosjektet avhenger av finansieringen. Prosjektet er et spleiselag mellom Folkehelseinstituttet, Høgskolen i Gjøvik, Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse, samt Alderspsykiatrisk forskningsenhet ved Sykehuset Innlandet.

Undersøkelsen er temmelig omfattende og tar et par timer per person. Foruten måling av høyde, vekt, midjeomkrets og blodtrykk, skal deltakerne blant annet testes på faktiske funksjoner. Testene går på gripestyrke, gang-

fakta

Folkehelse i Oppland- mange utfordringer

■ Folkehelse i Oppland ligger på mange områder dårligere enn i landet som helhet, viser Folkehelseinstituttets folkehelseprofil fra 2013.

■ Andelen eldre over 80 år er høyere i Oppland enn i landet som helhet.

■ Forventet levealder for kvinner i Oppland er 81,7 år. Det er 0,5 år lavere enn i landet som helhet.

■ Forventet levealder for menn i Oppland er 76,8 år. Det er 0,4 år lavere enn i landet som helhet.

■ Andelen opplendinger med psykiske symptomer og lidelser i Oppland er høyere enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt

■ Andelen personer med type 2-diabetes i Oppland ser ut til å være høyere enn landsnivået, vurdert etter data fra fastlege og legevakt

■ Plager og sykdommer knyttet til muskel- og skjelettsystemet ser ut til å være mer utbredt i Oppland enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt

■ Studier viser at helseforskjeller også har sammenheng med utdannings- og inntektsnivå. Det er verdt å merke seg at andelen opplendinger med videregående eller høyere utdanning er lavere i Oppland enn landsnivået.

■ Andelen personer i husholdninger med lav inntekt er dessuten høyere i Oppland enn i landet som helhet (Kilde: Folkehelseinstituttets folkehelseprofil for Oppland 2013)

hastighet (målt tid over fire meter) og balanse (den såkalte flamingotesten der man står på ett bein).

– Slike tester gir et godt bilde på den fysiske formen, og flere av dem er identiske med de vi finner i den internasjonale Share-testen, sier Skirbekk.

Mye som påvirker helse

Prosjektet tar også sikte på å finne ut hvordan økonomiske og sosiale forhold påvirker folks helse. Forskerne vil spørre deltakerne om tillatelse til å koble innsamlede data til informasjon om utdanning, yrke, inntekt, formue og familieforhold fra sentrale registre via personnummeret.

– Aldring er et komplisert tema. Vi vet for eksempel svært lite om hvorfor kvinner generelt lever lenger enn menn. Denne aldringsundersøkelsen vil forhåpentligvis gi oss mange spennende svar på hvordan helse til opplendingene har utviklet seg over tid og årsakene til denne utviklingen, konkluderer forskerne Vegard Skirbekk og Heine Strand.

STUDENTER SAMLER INN DATA: 3.-års sykepleierstudenter ved Høgskolen i Gjøvik vil Ruud. Bak f.v.: Sverre Berg (Sykehuset Innlandet), Ellen Melbye Langballe (Nasjonal folkehelseinstituttet) og Øyvind Kirkevold (Høgskolen i Gjøvik, Sykehuset Innlan-

SKEPSIS: Planen det jobbes med, er å lage en innkjøring over Hunnselva forbi Hunton og i retning Brenneriet. NVE mener arealet er svært begrenset. Arkivbilde

Frykter en alvorlig ulykke

TINGELSTAD
Foreldre til elevene ved Fredheim skole i Tingelstad mener at bussholdeplassen på gangveien nedenfor skolen må utvides.

Terje Nilsen

I motsatt fall frykter de at det kan skje en alvorlig ulykke når skolebussene må rygge ut på fylkesvei 240 igjen for å komme videre.

– Ved skolestart og skoleslutt er det mye trafikk. Elever leveres og hentes, ansatte skal til og fra jobb. Elever som går eller sykler til skolen kommer i konflikt med bussen når den skal svinge inn på holdeplassen. Dette ønsker vi å gjøre noe med, skriver Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU) ved skolen i et brev til Statens vegvesen og Gran kommune.

FAU får full støtte fra Nettbuss på Jaren. I en bekreftelse understreker avdelingsleder Pål Arne

Sangnæs at bussene ikke har nok plass til å snu ved Fredheim uten å måtte rygge i området der elevene ferdes.

– Det er ikke ønskelig fra vår side da det ansees som en sikkerhetsrisiko. Vi vil på alle mulige måter unngå rygging på skoleplasser, og dessverre er det kun på Fredheim skole at vi ikke klarer å unngå slik rygging i dag, opplyser Pål Arne Sangnæs i et brev til FAU.

ng i Oppland

foreta intervjuene og testene. Foran f.v.: Sykepleierstudentene Stine Hjortskull, Vibeke Normann, Tonje L. Gjodbakken, Maren Erstad, Caroline Langveg, Tonje Granum, Elise A. nalt kompetansesenter for aldring og helse), Heine Strand (Folkehelseinstituttet), Jonas Kinge (Folkehelseinstituttet), Brynjar Landmark (Sykehuset Innlandet), Vegard Skirbekk det og Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse). Foto: Trude G. Dale